

сучасної освіти. При цьому, дослідження виступають не просто способом навчання, а й змістом процесу біологічної освіти, є засобом комплексного вирішення завдань виховання, навчання і розвитку в сучасному суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (2011). [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: колективна монографія / Автор. колектив: Бібік Н.М., Ващенко Л.С., Локшина О.І. [та ін.]; під заг. ред. О.В. Овчарук; Міністерство освіти і науки України. – Київ: К. І. С., 2004. – 112 с.

**ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ДОСЛІДНИЦЬКИХ
УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

*Старовойтова М.Ю.
Тарандиці, Україна*

Останнім часом в сучасній школі ведеться активний пошук нових методів навчання, котрі відповідали б вимогам сучасного життя. Науково-педагогічний досвід дає змогу припустити, що лише у навчальній діяльності, маючій дослідницьке спрямування, можна проявити і успішно розвивати оригінальність мислення і творчість школярів. Особливо актуально це є для учнів початкової школи, так як саме тут закладаються основи навчальної і творчої діяльності. Тому розвиток умінь і навичок дослідницького пошуку стає важливим завданням освіти і сучасного вчителя. У Державному стандарті початкової освіти це завдання конкретизується як підготовка випускника знаючого, мислячого, вмючого самостійно добувати й застосовувати знання, здатного до успішного продовження навчання у середній і старшій школі. Крім цього, дитина має набути навичок ведення дослідницької роботи: «висунення гіпотез, їх перевірки, володіння прийомами дослідницької діяльності, елементарними уміннями прогнозу; самостійне створення алгоритмів пізнавальної діяльності для вирішення завдань творчого і пошукового характеру; формування одержаних результатів» [1].

Одним із способів, формуючих перераховані уміння школярів є метод проєктів. Під методом проєктів розуміємо систему навчання, при якій здобувач освіти одержує знання в процесі планування і виконання поступово ускладнених практичних завдань – проєктів [2]. На нашу ж думку, проєктне навчання є навчальним методом, а саме – технологією, яка включає в себе сукупність дослідницьких, пошукових, проблемних методів.

Отже, в основі кожного проєкту лежить проблема і, пов'язана з нею, діяльність. Зокрема, дослідницька, яка є провідною. Вона передбачає: здатність ставити і вирішувати дослідницькі завдання; обумовлює пошук, переробку,

систематизацію і узагальнення інформації; створює значимі продукти дослідницької діяльності; готовність і здібність ефективно будувати наукове спілкування.

Дослідницька діяльність дозволяє не лише навчитися орієнтуватися в сучасному потоці інформації, але і дозволить оволодіти на більш високому рівні прийомами, навичками інтелектуальної роботи. Це шлях підвищення ефективності засвоєння державних освітніх програм загальної освіти і досягнення відповідних освітніх стандартів.

Припускаємо що, дослідницьку діяльність можна розглядати ще як засіб набуття молодим поколінням культурних цінностей, входження у світ культури через культуру і традиції наукової спільноти, здатність будувати особисте відношення до явищ навколишнього світу, займати авторську позицію. Крім того, якісно сформована дослідницька компетенція, в основі якої лежать дослідницькі уміння, дозволяє досягти високих результатів у дослідницькій діяльності не лише на уроках природознавства, але і на інших предметах, а також самореалізації, розширення світогляду, пізнання навколишньої дійсності, самоствердження серед однокласників і дорослих. Вважаємо, що найкраще сформувати і розвинути дослідницькі уміння, які лежать в основі дослідницької діяльності, можна методом проектних технологій. Під методом проектів розуміємо спосіб досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми (технологію), котра має завершитися цілком реальним, відчутно практичним результатом, оформленим тим чи іншим чином.

Загалом, робота над проектом – це навчальна діяльність, тому вона проводиться під керівництвом вчителя. Роль вчителя у даному випадку полягає в організації суб'єкт-суб'єктних відносин, у корекції самостійної діяльності молодших школярів. Як показує досвід, в процесі організації роботи над проектами реалізуються наступні цілі: навчальна – залучення кожного учня у активний пізнавальний процес; організація індивідуальної і групової діяльності школярів; виявлення умінь і здібностей працювати самостійно по темі; розвиваюча – розвиток інтересу до предмета; творчих здібностей учнів, зокрема, уяви; формування навичок дослідницької діяльності; публічних виступів; умінь самостійної роботи з літературою; розширення кругозору, ерудиції; виховна – виховання толерантності за виконання обраної теми роботи.

Таким чином, при формуванні і розвитку дослідницьких умінь школярів, необхідно використовувати проектну технологію, так як саме вона стимулює дитячу самодостатність, реалізує принцип співробітництва учня і вчителя, дозволяє поєднувати колективне та індивідуальне у навчальному процесі, розвиває логічне, креативне мислення; вчить практичному застосуванню набутих знань.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт початкової освіти <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>

2. Слободяник О.В. Аналіз поняття «проект», «проектна технологія», «педагогічне проектування» у дослідженнях зарубіжних та вітчизняних науковців / О.В. Слободяник // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. – Вип. 7. – Ч.3. 306 с. – С.235–243.

САШКО ПОМІДОР

*Стрельнікова О.П.
Охтирка, Україна*

*(Уривок з Книги шостої «Зеркала, –
в поисках призрака» романа «Улыбка кокона»)*

...В революцію жовтня 1917-го вбито батька Сашка М'язя – потомственного дворянина. А трохи згодом – і маму-дворянку. Шестилітньому Сашкові куширями розлогого маєтку вдалося втекти од лютої селянської розправи – заскорузлої у десятиліттях від кріпосного права помсти ще за старезні гріхи блакитнокревних предків. Поневірявся довго. Крав їжу, де тільки міг, аби не вмерти з голоду. Врешті-решт прибився до столичного Харкова. А у ньому кипіла велика робота! І по базарах їжі було вдосталь. Зазівався продавець – і Сашкові є і снідання, й обід, і така-сяка вечеря. Будувався гігант «Держпром», а поруч, в університетському саду закладався ще величніший Дім проєктів.

Ось там, у будівельних закапелках і відловили обірванця Сашка разом із іншими дитячими жертвами чергової революції. Із ними потрапив до Антона Макаренка в комуну імені Держинського під Харковом. І почалося зовсім-зовсім нове життя. Звичайно, в комуні у нього стало знову своїм не тільки ім'я та прізвище, але й хвацько придумане по-батькові, і – обов'язкове новесеньке! – пацаняче прізвисько: Помідор. Бо відгодований на держхарчах хлопець покруглішав, і знову дуже вже зачервонілі щічки од вродженої гіпертонії засяяли до кожного іздалеку точнісінько так, як сяє у липні добре вгодований українським гарячим сонцем помідор з розкішного українського вгороду.

Про те, що він – потомственный дворянин колишніх потомствених кріпосників, у зовсім новому житті Сашко Помідор і сам потроху став забувати. А потім... дуже потім... настали часи, коли він, герой-фронтовик, комуніст із бойовим стажем... Голова колгоспу-мільйонера! Почав будувати... комунізм. Та не де-небудь, а в... окремо взятому селі!.. У Яблучному Ахтирського району на Сумщині.

Оженився. Один за одним народилися троє дітей. Дві дочки й син. Купив піаніно! Знову в його домі зазвучало, як і мамине колись, піаніно... Та не тільки у домі голови. Адже М'язь заснував у Яблучному музичну школу. Й сам грав, згадуючи мамину дворянську науку, і на фортепіано, і на акордеоні, і на баяні